

Uitgifte

Repertoriumnummer 2024/
Datum van uitspraak 20 juni 2024
Rolnummer 2023/AB/517
Beslissing waartegen beroep 21/490/A

Uitgereikt aan

op
€
JGR

Arbeidshof te Brussel

zevende kamer

Arrest

SOCIALE ZEKERHEIDSRECHT – sociaal statuut
tegensprekelijk arrest
definitief

RIJKSDIENST VOOR SOCIALE ZEKERHEID, met ondernemingsnummer 0206.731.645,
met zetel te 1060 BRUSSEL, Victor Hortaplein 11,
appellant,
vertegenwoordigd door mr. S. D., advocaat, loco mr. P. D., advocaat te 1930 Zaventem,

tegen

PATERS AUGUSTIJNEN vzw, met ondernemingsnummer 0406.788.405,
met zetel te 3001 Leuven, Pakenstraat 65,
geïntimeerde,
vertegenwoordigd door mr. V. D., advocaat, loco mr. F. H., advocaat te 9000 Gent,

***

Gelet op de stukken van de rechtspleging, in het bijzonder op:

- het bestreden vonnis uitgesproken door de vijfde kamer van de Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel op 2 juni 2023, met het algemeen rolnummer 21/490/A;
- het verzoekschrift tot hoger beroep, neergelegd op de griffie op 28 juli 2023;
- de neergelegde conclusies;
- de voorgelegde stukken.

I. **RELEVANTE FEITEN**

I.1.

De vzw Paters Augustijnen, met ondernemingsnummer 0406.788.405, is een vereniging zonder winstoogmerk, met zetel te 3001 Leuven, Pakenstraat 65.

De vzw heeft als doel, met uitsluiting van elk winstoogmerk, het religieuze leven in de gemeenschap te bevorderen, te voorzien in het levensonderhoud van de leden van de orde,

zowel op religieus, materieel als medisch vlak; de instandhouding, het beheer en de omsluiting van monumenten waarvan zij eigenaar of erfpachter is; de dienst van de katholieke cultus en de uitoefening van het sacerdotiaal ambt (te bevorderen); de medewerking aan en de bevordering van het onderwijs en de wetenschap; en steun te verlenen aan christelijke caritatieve en humanitaire werken zowel in België als in het buitenland.

De heer P. D., prior van de paters augustijnen te Gent, was van 18 april 2006 tot 12 november 2019 voorzitter van de raad van bestuur van de vzw Paters Augustijnen.

De vzw Paters Augustijnen ressorteert, wat haar RSZ-activiteiten betreft, sinds 1 januari 2008 onder de Nacebelcode 94.910 (religieuze organisaties).

De vzw Paters Augustijnen heeft vier vestigingseenheden, waaronder het Sint-Stefanusklooster te 9000 Gent, Academiestraat 1 en het augustijnenklooster Thomas van Villanova te 3001 Leuven (Heverlee), Pakenstraat 45.

I.2.

Een aantal paters augustijnen hebben, onder leiding van de heer P. D., op 4 mei 2011 de vzw Thagaste - Trefpunt Augustijnen opgericht.

Deze vzw, met ondernemingsnummer 0837.260.151, is het commercieel verlengstuk van de vzw Paters Augustijnen.

De zetel is gevestigd in het Sint-Stefanusklooster te 9000 Gent, Academiestraat 1.

De vzw Thagaste - Trefpunt Augustijnen heeft, met uitsluiting van elk winstoogmerk, tot doel de augustijnse spiritualiteit en gastvrijheid te helpen vormgeven en verspreiden – zowel in België als in het buitenland - door het inrichten van congressen, vormings- en bezinningsdagen, vieringen, feesten en uitwisselingsprogramma's en dit voor personen van alle leeftijden; activiteiten ontplooiën die gericht zijn op het behoud en de restauratie van het historisch kloosterpand te Gent; de vzw mag tevens alle, ook economische activiteiten uitoefenen op voorwaarde dat de opbrengst daarvan besteed wordt aan het maatschappelijk doel.

Hierbij kunnen alle mogelijkheden van het Sint-Stefanusklooster worden ingezet.

De heer P. D., prior van de paters augustijnen te Gent, is sinds de oprichting bestuurder van de vzw Thagaste - Trefpunt Augustijnen. Op 10 juni 2013 werd hij benoemd tot voorzitter van de raad van bestuur.

I.3.

De vzw Paters Augustijnen trekt, via de heer P. D., in Afrika en Azië jongeren aan om in het Sint-Stefanus klooster van de paters augustijnen te Gent te verblijven.

Deze jongeren, die allen religieus geïnspireerd zijn, worden “*postulanten*” genoemd.

I.4.

Het arbeidsauditoraat Gent gaf in 2014 opdracht tot een gerechtelijk onderzoek naar de tewerkstelling en economische uitbuiting van verschillende postulanten in het Sint-Stefanus klooster van de paters augustijnen te Gent.

Op basis van het verslag van de voormalige sociale inspectie van de regio Oost-Vlaanderen van 20 november 2017 heeft de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) verder onderzoek gevoerd naar het sociaal statuut van deze postulanten.

I.5.

Met zijn beslissing van 5 maart 2018 oordeelde de RSZ dat de hiernavolgende personen, tijdens de corresponderende perioden, op basis van een arbeidsovereenkomst tewerkgesteld zijn geweest bij de vzw Paters Augustijnen en om die reden onderworpen moeten worden aan het stelsel van de sociale zekerheid voor werknemers in toepassing van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders (RSZ-wet):

Naam	Periode van prestaties
E. O.	van 1 juli 2012 t.e.m. 30 april 2013
B. R.	van 1 september 2010 t.e.m. 30 juni 2012
D. D.	van 1 maart 2012 t.e.m. 31 augustus 2012
J. M.	van 1 december 2010 t.e.m. 1 december 2012 (enkel tijdens schoolvakanties)
H. A.	van 1 mei 2009 t.e.m. 28 juni 2012
Y. H.	van 1 juli 2011 t.e.m. 18 september 2013
B. P.	van 2 juli 2012 t.e.m. 31 mei 2013

G. B. V.	van 11 juli 2010 t.e.m. 30 juni 2012
G. A.	van 21 april 2009 t.e.m. 31 juli 2010
D. M.	van 18 juni 2011 t.e.m. 14 juni 2012
B. G. C.	van 1 juli 2012 t.e.m. 30 april 2014
S. G. H.	van 11 december 2009 t.e.m. 30 juni 2012
K. M. A.	van 24 mei 2012 t.e.m. 24 april 2013
R. A.	van 1 juli 2010 t.e.m. 30 juni 2012
M. A.	van 6 januari 2010 t.e.m. 26 november 2012

Volgens de RSZ zijn, voor alle voornoemde personen en perioden, de constitutieve elementen van een arbeidsovereenkomst, m.n. overeenkomst, prestaties, loon en gezag, aanwezig.

I.6.

De RSZ is vervolgens, zich steunend op de artikelen 22 en 22bis van de RSZ-wet van 27 juni 1969, overgegaan tot ambtshalve aangifte van de niet aangegeven prestaties en lonen van de 15 voornoemde postulanten voor de periode van het tweede kwartaal 2009 t.e.m. het eerste kwartaal 2015.

Het bericht van wijziging der bijdragen t.w.v. 157.858,34 euro dateert van 22 maart 2018.

I.7.

Op 26 april 2018 sloot de RSZ het rekeninguittreksel af voor een bedrag van 234.754,45 euro aan verschuldigde bijdragen, bijdrageopslagen, vergoedingen en interesten voor de periode van het tweede kwartaal 2009 t.e.m. het eerste kwartaal 2015.

De vzw Paters Augustijnen werd bij schrijven van 30 april 2018 in gebreke gesteld.

I.8.

De vzw Paters Augustijnen hebben onder voorbehoud een bedrag van 155.992,34 euro (aan bijdragen) betaald, en aansluitend een bedrag van 1.866 euro (aan forfaitaire vergoedingen), hoewel zij zich, zoals blijkt uit haar schrijven van 8 mei 2018, niet akkoord kon verklaren met de beslissing van de RSZ van 5 maart 2018.

I.9.

Op 18 augustus 2020 sloot de RSZ, na aftrek van de onder voorbehoud betaalde bedragen en vergoedingen, het rekeninguittreksel af voor een bedrag van 79.156,44 euro aan

verschuldigde bijdrageopslagen en interesten voor de periode van het tweede kwartaal 2009 t.e.m. het eerste kwartaal 2015.

De vzw Paters Augustijnen werd bij schrijven van 20 augustus 2020 in gebreke gesteld.

1.10.

Bij dagvaarding, betekend op 26 april 2021, stelde de vzw Paters Augustijnen een vordering in tegen de RSZ voor de Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel.

Deze vordering strekte ertoe de RSZ te veroordelen om aan de vzw de niet verschuldigde bijdragen en vergoedingen terug te betalen t.w.v. 155.992,34 euro, meer de interesten vanaf 8 mei 2018 en de kosten van de gerechtelijke procedure.

De RSZ stelde een tegenvordering in die ertoe strekte de vzw Paters Augustijnen te veroordelen tot het betalen van een bedrag van 79.156,44 euro overeenkomstig het rekeninguittreksel van 18 augustus 2020.

Deze zaak is in de arbeidsrechtbank gekend onder het algemeen rolnummer 21/490/A.

II. DE BESLISSING VAN DE ARBEIDSRECHTBANK

De Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel besliste in het vonnis van 2 juni 2023:

- de hoofdvordering van de vzw Paters Augustijnen ontvankelijk en gegrond te verklaren;
- de RSZ te veroordelen om aan de vzw Paters Augustijnen te betalen een bedrag van 155.992,34 euro aan niet verschuldigde socialezekerheidsbijdragen, te vermeerderen met de verwijlinteresten, aan de wettelijke rentevoet in sociale zaken, vanaf 8 mei 2018 tot de volledige betaling;
- de tegenvordering van de RSZ ontvankelijk doch ongegrond te verklaren;
- de RSZ te veroordelen tot de kosten van de procedure.

De RSZ kon zich niet verzoenen met het vonnis van de eerste rechters, reden waarom hij zich tot het arbeidshof Brussel heeft gewend.

III. DE VORDERINGEN IN HOGER BEROEP

III.1

De RSZ tekende, bij verzoekschrift van 28 juli 2023 (datum neerlegging), hoger beroep aan tegen het vonnis van de Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel van 2 juni 2023.

De zaak is in het arbeidshof Brussel gekend onder het algemeen rolnummer 2023/AB/517.

III.2.

De RSZ vordert thans:

- het hoger beroep ontvankelijk en gegrond te verklaren;
- het vonnis van de eerste rechters te vernietigen;
- de (initiële) hoofdvordering van de vzw Paters Augustijnen ontvankelijk doch ongegrond te verklaren;
- de (initiële) tegenvordering van de RSZ ontvankelijk en gegrond te verklaren;
- de vzw Paters Augustijnen te veroordelen tot het betalen van een bedrag van 79.156,44 euro overeenkomstig het rekeninguittreksel van 18 augustus 2020;
- de vzw Paters Augustijnen te veroordelen tot de gerechtskosten in beide aanleggen.

III.3.

De vzw Paters Augustijnen stelt een incidenteel beroep in en vordert thans:

- het hoger beroep van de RSZ onontvankelijk, minstens ongegrond te verklaren;
- het incidenteel beroep van de vzw Paters Augustijnen ontvankelijk en gegrond te verklaren;
- het vonnis a quo te hervormen;
- voor recht te zeggen dat de strafrechtelijke uitspraken van het hof van beroep Gent van 2 december 2021 en 16 december 2021 de RSZ tegenstelbaar zijn;
- voor het overige, het vonnis a quo in al zijn onderdelen te bevestigen;
- de RSZ te veroordelen tot het terugbetalen van de niet verschuldigde socialezekerheidsbijdragen voor een bedrag van 155.922,34 euro, te vermeerderen met de interesten, aan de wettelijke rentevoet in sociale zaken van 7%, vanaf 8 mei 2018 tot de volledige betaling;
- de tegenvordering van de RSZ als ongegrond af te wijzen;
- de RSZ te veroordelen tot de kosten van de procedure in beide aanleggen.

III.4.

De partijen hebben hun grieven en middelen uiteengezet op de zitting van 16 mei 2024.

IV. DE ONTVANKELIJKHEID VAN HET HOOFDBEROEP EN HET INCIDENTEEL BEROEP

IV.1.

Conform artikel 1057, 7° Ger.W. moet de akte van hoger beroep op straffe van nietigheid de uiteenzetting van de grieven bevatten waarop het hoger beroep is gesteund.

Voor het nakomen van deze verplichting is het noodzakelijk maar voldoende dat de appellant zijn bezwaren tegen de bestreden beslissing klaar en duidelijk vermeldt, derwijze dat de geëntimeerde zijn conclusie kan voorbereiden en de appelrechter in staat is de draagwijdte van het hoger beroep na te gaan (Cass., 1 juni 2007, *RW*, 2010-2011, 381).

Het verzoekschrift tot hoger beroep van 28 juli 2023 (datum neerlegging op de griffie) bevat, in tegenstelling tot wat de vzw Paters Augustijnen voorhoudt, een duidelijke uiteenzetting van de bezwaren van de RSZ tegen het vonnis van de eerste rechters.

Uit het verzoekschrift tot hoger beroep blijkt duidelijk dat de RSZ gegriefd is omdat de eerste rechters niet hebben besloten tot het bestaan van een arbeidsovereenkomst tussen de postulanten en de vzw Paters Augustijnen ondanks de aanwezigheid van de constitatieve elementen van een arbeidsovereenkomst, m.n. arbeidsprestaties, loon en gezag. Dat geldt, volgens de RSZ, *a fortiori* omdat geen wettelijke bijzondere categorieën of vermoedens bestaan waarbij een arbeidsovereenkomst wordt uitgesloten voor personen die zich engageren om tot een kloostergemeenschap toe te treden (stuk 3, dossier van de rechtspleging arbeidshof Brussel).

De eerste besluiten van de vzw Paters Augustijnen van 31 oktober 2023 hebben betrekking op de essentie van het juridisch geschil en zijn omstandig gemotiveerd (stuk 19, dossier van de rechtspleging arbeidshof Brussel).

Het verzoekschrift tot hoger beroep stelde de vzw Paters Augustijnen in staat haar verweer (conclusies) grondig voor te bereiden.

Ook het arbeidshof is in staat de draagwijdte van het hoger beroep na te gaan.

Het voorgaande doet besluiten dat het verzoekschrift tot hoger beroep artikel 1057, 7° Ger. W. niet schendt.

Het hoger beroep van de RSZ werd tijdig en regelmatig naar de vorm ingesteld. Het is ontvankelijk, d.w.z. dat het kan worden onderzocht en beoordeeld.

IV.2.

Conform artikel 1054, tweede lid, Ger.W. wordt het incidenteel beroep alleen toegelaten indien het wordt ingesteld in de eerste conclusie van de gedaagde in hoger beroep na het hoofdberoep dat tegen hem is ingesteld.

De eerste conclusie van de vzw Paters Augustijnen, na het hoofdberoep van de RSZ, dateert van 31 oktober 2023 (datum neerlegging op de griffie).

Deze eerste conclusie van 31 oktober 2023 bevat geen incidenteel beroep. Integendeel. De vordering van de vzw Paters Augustijnen strekt er alleen toe *“het aangevochten vonnis van 2 juni 2023 in al haar onderdelen te bevestigen”*.

Het incidenteel beroep van de vzw Paters Augustijnen – die ertoe strekt het vonnis te hervormen en te horen zeggen voor recht dat de strafrechtelijke uitspraken van het hof van beroep Gent van 2 december 2021 en 16 december 2021 wel degelijk tegenstelbaar zijn aan de RSZ – werd pas ingesteld met de tweede conclusie van de vzw Paters Augustijnen van 12 maart 2024 (datum neerlegging op de griffie).

De vzw Paters Augustijnen heeft het incidenteel beroep ingesteld nadat de termijn om incidenteel beroep in te stellen reeds was vervallen en het incidenteel beroep derhalve niet langer was toegelaten conform artikel 1054, tweede lid, Ger.W.

Het incidenteel beroep is bijgevolg onontvankelijk.

V. BESPREKING TEN GRONDE

V.1.

Met zijn beslissing van 5 maart 2018 oordeelde de RSZ dat de hiernavolgende personen, tijdens de corresponderende perioden, op basis van een arbeidsovereenkomst tewerkgesteld zijn geweest bij de vzw Paters Augustijnen:

Naam	Periode van prestaties
E. O.	van 1 juli 2012 t.e.m. 30 april 2013
B. R.	van 1 september 2010 t.e.m. 30 juni 2012
D. D.	van 1 maart 2012 t.e.m. 31 augustus 2012
J. M.	van 1 december 2010 t.e.m. 1 december 2012 (tijdens schoolvakanties)
H. H.	van 1 mei 2009 t.e.m. 28 juni 2012
Y. H.	van 1 juli 2011 t.e.m. 18 september 2013
B. P.	van 2 juli 2012 t.e.m. 31 mei 2013
G. B. V.	van 11 juli 2010 t.e.m. 30 juni 2012
G. A.	van 21 april 2009 t.e.m. 31 juli 2010
D. M.	van 18 juni 2011 t.e.m. 14 juni 2012
B. G. C.	van 1 juli 2012 t.e.m. 30 april 2014
S. G. H.	van 11 december 2009 t.e.m. 30 juni 2012
K. M. A.	van 24 mei 2012 t.e.m. 24 april 2013
R. A.	van 1 juli 2010 t.e.m. 30 juni 2012
M. A.	van 6 januari 2010 t.e.m. 26 november 2012

Volgens de RSZ waren, voor al deze personen, de constitutieve elementen van een arbeidsovereenkomst, m.n. prestaties, loon en gezag, aanwezig tijdens hun respectievelijke perioden van tewerkstelling, zodat een ambtshalve onderwerping aan het stelsel van de sociale zekerheid voor werknemers zich opdrong overeenkomstig de artikelen 1, 22 en volgende van de RSZ-wet van 27 juni 1969.

De vzw Paters Augustijnen betwist het standpunt van de RSZ. Zij houdt voor dat de postulanten werkzaamheden hebben uitgeoefend die behoren tot het kloosterleven in uitvoering van een religieus engagement. Het betreft hier – ook in het hypothetisch geval er arbeid zou zijn verricht tegen loon onder gezag – een *sui generis* rechtsverhouding, een religieuze verbintenis en/of een toetredingscontract die niet als een arbeidsovereenkomst kan worden gekwalificeerd. Aangezien de postulanten prestaties leverden in uitvoering van een religieus leven in gemeenschap en als gevolg van de richtlijnen van de religieuze overste, is er geen sprake van een arbeidsovereenkomst en zijn de postulanten derhalve niet onderworpen aan het stelsel van de sociale zekerheid voor werknemers in toepassing van artikel 1 van de RSZ-wet.

Het arbeidshof wordt thans gevraagd te onderzoeken of de postulanten tijdens hun respectievelijke perioden van tewerkstelling, al dan niet terecht door de RSZ werden onderworpen aan het stelsel van de sociale zekerheid voor werknemers.

V.2.

De onderwerping aan het stelsel van de sociale zekerheid voor werknemers vindt toepassing op de werknemers die door een arbeidsovereenkomst zijn verbonden (art. 1, §1, 1ste lid, van de RSZ-wet van 27 juni 1969).

Een arbeidsovereenkomst is een overeenkomst tot het verrichten van arbeid waarbij de ene partij, de werknemer, zich jegens de andere partij, de werkgever, verbindt om in een verhouding van ondergeschiktheid aan of onder het gezag van een werkgever, tegen loon arbeid te verrichten (Cass., 6 maart 2000, *JTT*, 2000, 227).

De constitutieve elementen van een arbeidsovereenkomst zijn (a) het bestaan van een overeenkomst, (b) het verrichten van arbeid, (c) het ontvangen van loon en (d) een verhouding van ondergeschiktheid aan of onder gezag van de werkgever (W. van Eeckhoutte, *Sociaal Compendium '16-'17, Arbeidsrecht*, Kluwer, Mechelen, 2016, band I, 605).

V.3.

Het komt de RSZ toe te bewijzen dat er een arbeidsovereenkomst bestaat tussen de vzw Paters Augustijnen en de postulanten.

Het voorgaande neemt niet weg dat alle partijen gehouden zijn mee te werken aan de bewijsvoering (artikel 8.4, derde lid, nieuw BW).

In de regel dient het bewijs geleverd te worden met een redelijke mate van zekerheid (artikel 8.5, nieuw BW).

Evenwel volstaat de waarschijnlijkheid van een feit voor hij die de bewijslast draagt van een negatief feit of voor hij die de bewijslast draagt van positieve feiten waarvan het vanwege de aard zelf van het te bewijzen feit niet mogelijk of niet redelijk is om een zeker bewijs te verlangen (artikel 8.6, nieuw BW).

V.4.

Zoals gezegd, trekt de vzw Paters Augustijnen, voornamelijk via de heer P. D., in Afrika en Azië jongeren aan om in het Sint-Stefanus klooster van de paters augustijnen te Gent te verblijven.

Deze jongeren, die allen religieus geïnspireerd zijn, worden postulanten genoemd.

De benaming ‘postulant’ komt als zodanig niet voor in het Wetboek van Canoniek Recht.

Een ‘postulant’ is iemand die streeft naar het religieuze leven maar nog niet tot een bepaalde kloosterorde is toegelaten. Het is een fase voorafgaande aan het noviciaat.

Een postulant is iemand die, voor zover hij aan de voorwaarden voldoet, tot het noviciaat kan worden toegelaten (Boek II, Deel II, Titel ii, Hoofdstuk iii, Artikel 1, canons 641-645, Wetboek van Canoniek Recht). Hij is een mogelijke kandidaat tot het noviciaat.

De postulant legt geen geloften af (o.a. tot gehoorzaamheid). Hij is niet door de geloften aan de orde of congregatie gebonden.

De postulant heeft geen erkende (religieuze) status. Elk bewijs van het tegendeel ontbreekt.

Het leven (als kloosterling) in het instituut (kloosterorde of -gemeenschap) begint pas met het noviciaat (en niet als postulant). Het noviciaat is erop gericht dat de novicen de goddelijke roeping, en wel die welke eigen is aan het instituut, beter leren kennen, ervaring opdoen met de levenswijze van het instituut, met de geest hiervan hun denken en hart vormen, en dat hun voornemen en geschiktheid vastgesteld worden (Boek II, Deel II, Titel ii, Hoofdstuk iii, Artikel 2, canons 646- 653, Wetboek van Canoniek Recht).

Een postulant is geen geestelijke of kloosterling omdat hij noch het noviciaat heeft aangevat noch de geloften heeft afgelegd.

Ook de heer E. H., priester en augustijnenbroeder, bevestigt dat postulanten om deze redenen “*geen geestelijken*” zijn (stuk 1.24, bundel appellant).

De (visum)documenten die *in casu* anders voorhouden – m.n. verklaren dat de postulanten ‘geestelijken’ of ‘kloosterlingen’ zijn (die na een vooropleiding in eigen land, hun religieuze opleiding in België willen voortzetten) – zijn nep en ontkrachten het voorgaande niet!

De (visum)documenten, waarvan sprake, werden opgemaakt in strijd met de werkelijkheid teneinde (wederrechtelijk) voor de postulanten een Belgisch visum (lang verblijf) te verkrijgen. Uit de verklaringen van de postulanten blijkt dat deze documenten valse informatie bevatten betreffende hun (onbestaande) vooropleiding, hun statuut als geestelijke of kloosteling en/of hun opname in de augustijnenorde (stukken 1.1-1.27 en 1.27.7-1.27.11, bundel appelland). Ook het hof van beroep Gent erkent, in zijn arrest van 2 december 2021, dat deze documenten bijzonder gratuit en lichtzinnig omspringen met de benaming, de (onbestaande) religieuze vooropleiding en/of de beweerde opname in de augustijnenorde van de postulanten (stuk 5, bundel appelland). Interne documenten van de vzw Paters Augustijnen bevestigen dat het om valse of onbetrouwbare documenten gaat die uitsluitend tot doel hebben een visum te bekomen (stuk 5, p. 66, bundel appelland). Van een aantal (visum) documenten erkent het hof van beroep Gent dat het doelbewuste vervalsingen betreft die wederrechtelijk werden opgemaakt. Wegens zijn aandeel in het vervalsen van (visum) documenten is de heer P. D., prior en toenmalig voorzitter van de vzw Paters Augustijnen, door het hof van beroep Gent, bij arrest van 2 december 2021, strafrechtelijk veroordeeld o.a. wegens valsheid in geschriften (stuk 5, bundel appelland).

Samengevat kan worden gesteld dat een postulant een ‘profaan’ is met religieuze aspiraties.

Dat het profanen zijn en geen geestelijken (kloosterlingen) wordt ook bevestigd door de heer P. D., prior, aangezien hij de postulanten *“bijna dagelijks”* voorhield dat ze *“geen lid waren van de gemeenschap [van de paters augustijnen]”* en *“niet meetelden zolang [ze] geen broeder waren”* (stukken 1.4 en 1. 11, bundel appelland).

Van een rechtsverhouding ‘sui generis’, een ‘religieuze verbintenis’, een ‘toetredingsverbintenis’ of een verbintenis op grond van religieuze gehoorzaamheid is hoegenaamd geen sprake.

Het verblijf van een postulant in een kloosterorde of -gemeenschap is bijgevolg een periode van praktijkervaring, waarbij men de lokale kloosterregels vrijwillig respecteert doch zonder (op dwingende wijze) gebonden te zijn aan de orde of congregatie.

V.5.

Het voorgaande leidt ertoe dat het niet onontbeerlijk is om uitspraak te doen over de door de RSZ opgeworpen prejudiciële vraag (artikel 26, §2, derde lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof).

Een discriminatie op basis van een persoonlijke overtuiging (religieus engagement) is *in casu* immers niet aan de orde.

V.6.

Over de toepasselijkheid van het arbeidsrecht kan niet door de betrokken partijen zelf worden beslist. Ofwel voldoet men aan de toepassingsvoorwaarden (aanwezigheid van een arbeidsovereenkomst) en dan is het arbeidsrecht van toepassing, ofwel voldoet men niet, en dan valt men buiten het werkingsveld van het arbeidsrecht.

Het bestaan van een arbeidsovereenkomst is niet afhankelijk van een kwalificatie door de partijen zelf.

Van zodra de partijen zich in een relatie bevinden waarin de constitutieve bestanddelen van de arbeidsovereenkomst aanwezig zijn, bestaat de arbeidsovereenkomst. De andersluidende kwalificatie die de partijen aan de overeenkomst geven, kan daaraan geen afbreuk doen. Het imperatief karakter van de bepalingen van het sociaal recht dwingt de rechter ertoe de door de partijen zelf gegeven kwalificatie opnieuw te onderzoeken en de ware aard van de overeenkomst vast te stellen (C. Engels, *De parochie-assistent en het Belgisch arbeidsrecht zoals vuur en water?*, *RW*, 1997-1998, 1040; R. Verstegen, *Arbeidsovereenkomst voor geestelijken: een beslissende stap*, *TSR*, 1983, 80).

Het leven in kloosterverband is m.a.w. niet alles bepalend; het is geen vrijgeleide om postulanten als arbeidskrachten te gebruiken met miskenning van de regels van het arbeidsrecht .

V.7.

Het verblijf in een klooster en het daaraan verbonden leven in kloosterverband sluit het bestaan van een arbeidsovereenkomst niet uit.

De oude arresten van het Hof van Cassatie die anders voorhouden, hebben geen betrekking op postulanten, maar wel op geestelijken en/of kloosterlingen (die minstens hun noviciaat hebben aangevat en/of hun geloften hebben afgelegd). Bovendien zijn deze arresten gegrondvest op het thans achterhaalde idee dat arbeid in kloosterverband in een ruim maatschappelijk kader als iets totaal apart moet worden beschouwd. Het idee dat het toetreden tot een religieuze communiteit een allesomvattende betekenis heeft, die alleenverklarend en alleen-beslissend is en derhalve het bestaan van een arbeidsovereenkomst uitsluit, wordt thans niet langer algemeen aanvaard (R. Verstegen, *Arbeidsovereenkomst voor geestelijken: een beslissende stap*, *TSR*, 1983, 74-82).

V.8.

Het is niet betwist dat de hiernavolgende postulanten, in de corresponderende perioden, arbeidsprestaties hebben verricht:

Naam	Periode van prestaties
E. O.	van 1 juli 2012 t.e.m. 30 april 2013
B. R.	van 1 september 2010 t.e.m. 30 juni 2012
D. D.	van 1 maart 2012 t.e.m. 31 augustus 2012
J. M.	van 1 december 2010 t.e.m. 1 december 2012 (tijdens schoolvakanties)
H. H.	van 1 mei 2009 t.e.m. 28 juni 2012
Y. H.	van 1 juli 2011 t.e.m. 18 september 2013
B. P.	van 2 juli 2012 t.e.m. 31 mei 2013
G. B.	van 11 juli 2010 t.e.m. 30 juni 2012
G. A.	van 21 april 2009 t.e.m. 31 juli 2010
D. M.	van 18 juni 2011 t.e.m. 14 juni 2012
B. G. C.	van 1 juli 2012 t.e.m. 30 april 2014
S. G. H.	van 11 december 2009 t.e.m. 30 juni 2012
K. M. A.	van 24 mei 2012 t.e.m. 24 april 2013
R. A.	van 1 juli 2010 t.e.m. 30 juni 2012
M. A.	van 6 januari 2010 t.e.m. 26 november 2012

Dat de postulanten arbeidsprestaties hebben verricht, blijkt uit hun verklaringen, het onderzoeksverslag van de voormalige sociale inspectie van de regio Oost-Vlaanderen van 20 november 2017 en het arrest van het hof van beroep Gent van 2 december 2021 (stukken 1, 1.1 - 1.27 en 5, bundel appellant).

V.9.

De door de postulanten geleverde arbeidsprestaties kunnen, naar oordeel van het arbeidshof, worden verdeeld tussen 'agorale arbeid' en 'extra-agorale arbeid' (S., Bouckaert, B. Van Buggenhout, *Een juridische verkenning van de grijze zone tussen vrijwilligerswerk en professionele arbeid*, Koning Boudewijnstichting, Brussel, 2002, 27).

V.9.1.

Agorale arbeid is het verrichten van activiteiten op de arbeidsmarkt. Hiervan te onderscheiden is de extra-agorale arbeid (arbeid buiten de arbeidsmarkt). Het betreft hier

o.a. taken van huishoudelijke arbeid, vrijwilligerswerk, studieactiviteiten, enz. Voor prestaties die vallen onder de extra-agorale arbeid wil men bewust niet geldelijk vergoed worden.

De pastorale taken van de postulanten, hun studieactiviteiten en de prestaties inherent aan het dagelijks kloosterleven worden als extra-agorale arbeid gekwalificeerd.

Het betreft inzonderheid de volgende door de postulanten geleverde arbeidsprestaties:

- huishoudelijke arbeid met betrekking tot het dagelijks kloosterleven;
- onderhouden van de private gedeelten van het klooster die door de bewoners worden gebruikt tijdens hun dagelijks kloosterleven (bijvoorbeeld poetsen van eigen toiletten, kamers, gang en douches);
- helpen en verzorgen van de oude en/of zieke kloosterlingen;
- voorbereiden van vieringen in de kerk en het begeleiden van het koor;
- occasionele helpende hand bij diverse werkzaamheden (vervangen lampen, kleine werkjes in het klooster en tuin,...).

(stukken 1.1 tot 1.27, bundel appellant)

Deze extra-agorale arbeidsprestaties werden zowel verricht tijdens een verblijf in het Sint-Stefanusklooster te Gent als tijdens een verblijf in het augustijnenklooster Thomas van Villanova te Leuven (Heverlee).

De extra-agorale arbeid die de postulanten in het Sint-Stefanusklooster te Gent presteerden, mag evenwel niet worden overdreven. Aldaar was immers ook een poetsvrouw in dienst, m. n. mevrouw C. D., die instond voor het onderhoud van de bovenverdieping van het klooster, de gemeenschappelijke ruimtes en de kamers van de paters (stuk 1.22, bundel appellant).

Deze extra-agorale arbeid vormt, naar oordeel van het arbeidshof, geen constitutief bestanddeel van een arbeidsovereenkomst.

Het betreft immers prestaties die kaderen binnen het dagelijks kloosterleven, die worden verricht buiten de arbeidsmarkt, waaraan men vrijwillig deelneemt en waarvoor men bewust geen geldelijke vergoeding wil ontvangen (S., Bouckaert, B. Van Buggenhout, *Een juridische verkenning van de grijze zone tussen vrijwilligerswerk en professionele arbeid*, Koning Boudewijnstichting, Brussel, 2002, 27-28).

V.9.2.

De postulanten presteerden evenwel ook agorale arbeid!

Agorale arbeid betreft activiteiten die geen extra-agorale arbeid zijn, die worden verricht op de arbeidsmarkt, een commercieel/winstgevend doel dienen en waarvoor men geldelijke wil of zou moeten vergoed worden.

V.9.2.1

Onder impuls van de heer P. D. werd het Sint-Stefanusklooster van de paters augustijnen te Gent vanaf 2010 opengesteld voor culturele en commerciële activiteiten, waaronder het organiseren van seminaries, congressen, feesten (doop-, communie-, trouw- en familiefeesten) en andere evenementen (teambuilding, bezoeken klooster, studiedagen, diverse andere dag- en avondactiviteiten); alsook het organiseren van maaltijden en catering (recepties, broodjes, lunch, diner,...).

Alle mogelijkheden van het Sint-Stefanusklooster werden hierbij ingezet, met inbegrip van het verhuur van individuele kamers. Zowel zalen op het gelijkvloers als op de eerste verdieping waren beschikbaar voor evenementen. Dat gold ook voor de kloostertuin.

Het hof van beroep Gent bevestigt, in zijn arrest van 2 december 2021, *“dat er in het kloostergebouw, naast de zogenaamde pastorale evenementen, vanaf een gegeven moment ook commerciële evenementen werden georganiseerd die niet kaderen binnen het pastorale”*, waarbij *“het buiten kijf staat dat er in het klooster diensten werden aangeboden aan derden”* en dat *“in het kader hiervan door de vzw Paters Augustijnen werd gefactureerd aan derden”* (stuk 5, bundel appellant).

Om de commercialisering van het Sint-Stefanusklooster mogelijk te maken, moest de vzw Paters Augustijnen voorafgaandelijk herstellings- en renovatiewerken uitvoeren.

V.9.2.2.

Het is in het kader van deze economische/commerciële activiteiten van de vzw Paters Augustijnen en de vzw Thagaste - Trefpunt Augustijnen dat alle postulanten voorhouden agorale arbeid te hebben verricht (deels via een terbeschikkingstelling).

De postulanten verklaren de hiernavolgende agorale arbeidsprestaties te hebben verricht:

- uitvoeren van herstellings- en renovatiewerken aan het kloostergebouw (algemene herstellingswerken, schilderen van refter en zalen, behangen, elektrische werken in kerk en klooster, metselwerken, verf- en decoratiewerken, leegmaken van lokalen, zware stukken verhuizen,...);
- leegmaken van de zolder van het kloostergebouw voor de verhuur van kamers;
- verhuizen en verplaatsen van zware dozen en stukken voor derden die gedeelten van het kloostergebouw huren;
- onderhouden van de gedeelten van het kloostergebouw die voor private congressen, feesten en andere evenementen worden gebruikt (dagelijks poetsen van toiletten, zalen en gangen, opruimen van de bibliotheek, tapijten stofzuigen, ramen wassen, vuilbakken legen, afstoffen kunstwerken,...);
- onderhouden van de kamers en publieke gedeelten van het kloostergebouw die publiekelijk worden verhuurd;
- permanentie van het onthaalbureau van het commercieel centrum (permanentie telefoon, reservaties);
- receptiewerk bij het verhuur van de kamers in het kloostergebouw;
- dagelijks onderhouden van de keuken (dagelijks afwassen van machines, poetsen van het fornuis, poetsen van de vloer met detergent, controle van de frigo's op netheid, controle op muizen,..);
- onthaal, begeleiden en uitgeleide doen van gasten tijdens private congressen, feesten en andere evenementen (portier- en receptiewerk, toezicht houden tot einde activiteit, afsluiten zalen en kloostergebouw, ...);
- voorbereiden en klaarzetten van zalen bij private congressen, feesten en andere evenementen (stofzuigen, onderhoud van vloeren, tafels schikken, tafels dekken, versieringen aanbrengen, ...);
- permanentie van het buffet en de bar tijdens private congressen, feesten en andere evenementen;
- opdienen van eten en drinken tijdens private congressen, feesten en andere evenementen;
- afwassen van materiaal afkomstig van private congressen, feesten en andere evenementen;
- opruimen van zalen naar aanleiding van private congressen, feesten en andere evenementen (opruimen, afwassen, tafels en stoelen herschikken,...);
- diverse horeca-activiteiten, promotie van augustijnenbier en opzetten van tentoonstellingen tijdens de gehele duur van de Gentse Feesten;
- muzikale optredens in Afrikaanse klederdracht, in en buiten het kloostergebouw, los van pastorale activiteiten;

- onderhouds- en herstellingswerken in de kloostertuin, die bijna uitsluitend voor commerciële activiteiten wordt gebruikt (herstellen van waterput in tuin, opstellen tentoonstelling in de tuin, uitladen van vrachtwagens, ...).

(stukken 1.1 tot 1.27, bundel appelland)

Dat de postulanten, zoals ze zelf voorhouden, op structurele wijze agorale arbeid hebben gepresteerd voor de vzw Paters Augustijnen en de vzw Thagaste - Trefpunt Augustijnen vindt steun in de overzichten van reservaties, de richtlijnen m.b.t. de dagelijkse voorbereidingen en de vele wekelijkse werkroosters (met vermelding van de verantwoordelijke postulanten en hun concrete opdrachten) (stukken 1.19, bundel appelland). Ook de facturen van de vzw Paters Augustijnen – die tijdens het strafonderzoek werden ontdekt en betrekking hebben op uiteenlopende prestaties (facturatie voor lunchen, toezicht, controle balie, poetsen, recepties, op- en afbouw van zalen, permanentie na kantooruren, technische ondersteuning, rondleidingen, enz.) – ondersteunen de verklaringen van de postulanten (stuk 1.26, bundel appelland).

V.9.2.3.

Ook derden bevestigen dat de postulanten agorale arbeid hebben gepresteerd.

De heer F. V., kok bij de vzw Paters Augustijnen, verklaart dat de postulanten arbeidsprestaties moesten leveren in het kader van de commerciële activiteiten van de vzw Paters Augustijnen en de vzw Thagaste - Trefpunt Augustijnen. Zo moesten zij bijvoorbeeld helpen bij private congressen, feesten en andere evenementen op basis van een door de heer P. D. opgesteld werkprogramma.

Verder verklaart hij: *“Ik vond wel dat het werk dat ze deden in de kloostergemeenschap zelf, wel kon, maar het overige werk dat niets met het klooster zelf te maken heeft, was er misschien wel te veel aan”* (stuk 1.21, bundel appelland).

Mevrouw C. D., poetsvrouw bij de vzw Paters Augustijnen, houdt voor dat de postulanten arbeid verrichtten op feesten en evenementen, alsook bepaalde gedeelten van het kloostergebouw onderhielden en regelmatig renovatie- en schilderwerken uitvoerden. Deze werkzaamheden waren duidelijk niet naar de zin van de postulanten; ze konden evenwel niets anders dan gehoorzamen aan de heer P. D. gelet op zijn dreigement hen naar hun geboorteland te zullen terugsturen (stuk 1.22, bundel appelland).

Mevrouw M. C., bestuurder van de vzw Paters Augustijnen, verklaart dat zij, op aanraden van de heer P. D., ten allen tijde gebruik kon maken van de postulanten bij de organisatie van feesten en evenementen in het Sint-Stefanus klooster. De postulanten werden alsdan gebruikt voor het inrichten van de feestzaal, het opdienen van eten en drinken in de zalen en het opruimen nadien. Soms moesten zij muzikaal optreden in hun traditionele Afrikaanse klederdracht. Verder moesten zij helpen bij renovatiewerken binnen het klooster, alsook bij bouwwerken in de kapel. Ze stonden ook in voor schilderwerken. Ook tijdens de Gentse Feesten moesten de postulanten permanent arbeid presteren (horeca).

De postulanten werden, volgens mevrouw M. C., de gehele tijd *“voor allerlei werken in het klooster ingezet”* omdat de heer P. D. niemand anders had om de werken uit te voeren. Hij stelde hierbij vaak een werkrooster op om controle te kunnen uitoefenen op de arbeidsprestaties van de postulanten.

Zij klaagde, op een bepaald moment, tegen de heer P. D. over de zware werkomstandigheden van de postulanten en merkte daarbij op *“dat de tijd van de slavernij voorbij was”*, waarop de heer P. D. riposteerde dat *“een zwarte moet lijden om te groeien”* (stuk 1. 23, bundel appellant).

Het was de overtuiging van mevrouw M. C. dat de heer P. D., prior van de paters augustijnen te Gent, in zijn omgang met de postulanten *“zijn normbesef wat kwijt geraakt was”* (stuk 1.23, bundel appellant).

Ook de heer E. H., priester en augustijnenbroeder, bevestigt dat de postulanten uiteenlopende arbeidsprestaties moesten uitvoeren in het kader van de commerciële activiteiten van de vzw Paters Augustijnen en de vzw Thagaste - Trefpunt Augustijnen.

Hij benadrukt dat *“[De postulanten] veel taken dienden uit te voeren waarvan [hij] dacht dat dit niet behoorde tot het takenpakket of leven van een postulant of novice”* (stuk 1.24, bundel appellant).

Ten slotte verklaart ook de heer P. D. dat de postulanten, vooral in de beginjaren, veelvuldig werden ingezet voor *“allerlei arbeid”* (economische activiteiten, renovatiewerken, werken aan de waterput, helpen bij private feesten, recepties, enz.) (stuk 1.26, bundel appellant).

V.9.2.4.

De verklaringen van de postulanten hebben afdoende bewijswaarde aangezien ze worden ondersteund door objectieve documenten en verklaringen van neutrale getuigen.

Het is helder dat de vzw Paters Augustijnen de postulanten, voor het uitvoeren van commerciële activiteiten, ter beschikking stelde van de vzw Thagaste - Trefpunt Augustijnen, die geen eigen personeel in dienst had.

Het staat derhalve vast dat de onder punt V.8. opgesomde postulanten, voor de corresponderende perioden, op structurele wijze agorale arbeidsprestaties hebben verricht voor de vzw Paters Augustijnen.

Dergelijke agorale arbeidsprestaties moesten, zo blijkt uit verschillende verklaringen, niet worden verricht tijdens een verblijf in het augustijnenklooster Thomas van Villanova te Leuven (Heverlee) (stukken 1.1 – 1.18, bundel appellant).

De agorale arbeid die de postulanten moesten verrichten, was zwaar en wijst op economische uitbuiting. Quasi alle verhoorde postulanten verklaren slachtoffer te zijn van mensenhandel. Velen omschrijven hun leven in het Sint-Stefanus klooster te Gent als “*slavenarbeid*” en “*economische uitbuiting*” (stukken 1.4, 1.8, 1.13, 1.15, 1.16-1.17, bundel appellant).

Een postulant omschreef het zo: “*Naar mijn mening had [P. D., prior en voorzitter van de vzw Paters Augustijnen] nood aan gratis arbeidskrachten. Wij waren m.a.w. zijn slaven*” (stuk 1.18, bundel appellant).

V.10.

Het is niet betwist dat de postulanten naast ‘kost en inwoon’ maandelijks een bedrag van 30 euro ontvingen (zgn. zakgeld), alsook occasioneel werden vergoed voor gemaakte onkosten (300 tot 400 euro voor kledij).

Uitzonderlijk nam de vzw Paters Augustijnen bepaalde kosten op zich (visum, vliegtuigticket, aankoop gsm,..).

In die zin ontvingen de postulanten een vergoeding (loon) als tegenprestatie voor de door hen geleverde arbeidsprestaties.

De (meeste) postulanten waren in het vreemdelingenregister ingeschreven als ‘loontrekkenden’ (stuk 1.18 en stukken 1.1-1.17, bundel appellant).

Er moet opgemerkt worden dat veel postulanten niet akkoord waren met de manier waarop zij, als werkkrachten, werden uitgebuit noch met het geringe zakgeld dat zij ervoor in de plaats kregen.

De postulanten hadden geen problemen met hun arbeidsprestaties in het kader van het dagelijks kloosterleven maar vonden het onaanvaardbaar dat ze verplicht werden om structureel als “*gratis arbeidskracht*” prestaties te leveren in het kader van de commerciële activiteiten van de vzw Paters Augustijnen en de vzw Thagaste - Trefpunt Augustijnen. Evenwel hadden ze weinig keuze, temeer de klagers door de heer P. D. werden bedreigd om berooid naar hun moederland te worden teruggestuurd. Hun klachten brachten geen zoden aan de dijk (stukken 1.1 tot 1.27, bundel appelland).

V.11.

Het staat vast dat de postulanten hun (agorale) arbeidsprestaties hebben uitgeoefend in een verhouding van ondergeschiktheid (gezagsverhouding).

V.11.1.

Artikel 333, §1 van de Arbeidsrelatiewet bepaalt de algemene criteria die het mogelijk moeten maken het bestaan of de afwezigheid van een gezagsverhouding te beoordelen, m.n. (a) de wil van de partijen zoals die in hun overeenkomst werd uitgedrukt, voor zover deze laatste overeenkomstig de bepalingen van artikel 331 wordt uitgevoerd; (b) de vrijheid van organisatie van de werktijd; (c) de vrijheid van organisatie van het werk en (d) de mogelijkheid een hiërarchische controle uit te oefenen.

De verplichtingen die inherent zijn aan de uitoefening van een beroep en die door of krachtens een wet zijn opgelegd kunnen daarentegen niet in overweging worden genomen om de aard van een arbeidsrelatie te beoordelen (art. 333, §2, Arbeidsrelatiewet).

Conform artikel 333, §3 van de Arbeidsrelatiewet zijn de volgende elementen, op zichzelf genomen, evenmin bij machte om de arbeidsrelatie adequaat te kwalificeren: (a) de titel van de overeenkomst; (b) de inschrijving bij een instelling van sociale zekerheid; (c) de inschrijving bij de Kruispuntbank voor Ondernemingen; (d) de inschrijving bij de administratie van de BTW en (e) de wijze waarop de inkomsten bij de fiscale administratie worden aangegeven.

Artikel 334 van de Arbeidsrelatiewet, die voor bepaalde sectoren en beroepen in specifieke (sociaaleconomische) criteria voorziet, vindt in casu geen toepassing.

V.11.2.

Alle postulanten verklaren dat ze hun werkopdrachten kregen van de heer P. D.

Hij was het die, als prior van de paters augustijnen te Gent, de leiding had over het werk in het Sint-Stefanusklooster en de opdrachten uitdeelde aan de postulanten. Hij gaf alle opdrachten die moesten worden uitgevoerd, ook deze die geen betrekking hadden op het dagelijks kloosterleven. Hij besliste autonoom welke werken de postulanten moesten uitvoeren.

De heer P. D. maakte de planning op van de werkzaamheden die door de postulanten moesten worden uitgevoerd voor de vzw Paters Augustijnen en/of de vzw Thagaste - Trefpunt Augustijnen en bepaalde de tijdsduur ervan. Hij maakte de wekelijkse werkroosters op, minstens gaf hij opdracht daartoe aan anderen. De wekelijkse werkroosters bevatten de namen van de verantwoordelijke postulanten, hun taakomschrijving en de tijdsduur waarbinnen hun opdrachten moesten worden voltooid. Alleen aan hem moesten de postulanten verantwoording afleggen.

Ook buiten de bestaande werkroosters kregen de postulanten opdrachten van de heer P. D. Elke dag kwam hij met taken die uitgevoerd moesten worden. Op elk ogenblik kon de heer P. D. bevelen dat een postulant moest komen werken. Ook 's avonds laat kwam hij soms op de deur (van de kamer) kloppen om werkzaamheden te doen uitvoeren. Hij zette iedereen onder druk om te werken. De postulanten konden niet rusten wanneer zij dat wilden; de heer P. D. bepaalde, als overste en bestuurder, alles.

Vaak beval de heer P. D. de postulanten niet naar de taallessen te gaan, maar arbeidsprestaties te leveren. Ook het bidden werd soms afgeraden omwille van uit te voeren werken. Hij bedreigde postulanten die te moe waren om te werken. Hij besliste over alles en iedereen. Om gunsten te verkrijgen, moest je aan hem gehoorzaam zijn. Zo weigerde hij vaak een aanvraag tot vakantie.

Iedereen was ook verplicht deel te nemen aan de commerciële activiteiten buiten het kloostergebouw (bv. optredens in Afrikaanse klederdracht). Iedereen moest gehoorzamen aan de heer P. D. en zich neerleggen met zijn toegewezen opdrachten. Een opdracht weigeren, was absoluut niet mogelijk.

De postulanten hadden geen andere keuze dan te gehoorzamen; zo niet, werden ze uitgescholden of bedreigd door de heer P. D. met uitzetting en repatriëring. Hij dreigde ermee onwillige postulanten berooid terug naar huis te sturen. Zijn wil was wet, hij was de provinciaal.

Zonder de toestemming van de heer P. D. mochten de postulanten het klooster niet verlaten. Voor alles was zijn toestemming nodig (taallessen volgen, vakantie nemen, enz.) Vele postulanten ervoeren het klooster(leven) als *“een gevangenis”*.

V.11.3.

De verklaringen van de postulanten, waarin ze te kennen geven dat de heer P. D. , als prior en voorzitter van de vzw Paters Augustijnen, het werkgeversgezag over hen uitoefende, wordt door diverse getuigen bevestigd.

Zo verklaart de heer F. V., kok in dienst van de vzw Paters Augustijnen, dat de postulanten in opdracht van de heer P. D. moesten meehelpen tijdens feesten en evenementen. Hij stelde de werkroosters op met de diverse arbeidsprestaties die moesten worden uitgevoerd (stuk 1.21, bundel appellant).

Ook mevrouw C. D., poetsvrouw in dienst van de vzw Paters Augustijnen, benadrukt dat de postulanten hun opdrachten kregen van de heer P. D. en dat hij *“tegen hen riep dat ze (harder) moesten werken”*.

Zij erkent dat de postulanten *“niet goed behandeld werden door pater Paul en de anderen”* en dat *“pater Paul [denkt] dat hij boven de wet staat en deze zaken allemaal kan doen zonder probleem”* (stuk 1.22, bundel appellant).

Het feit dat de heer P. D. zijn personeel aanzette tot zwart werk en een zwarte kassa bijhield, lag mede aan de basis van deze uitspraak van mevrouw C. D. Het hof van beroep Gent heeft de heer P. D. voor deze feiten ook strafrechtelijk veroordeeld bij arrest van 2 december 2021 (stuk 5, bundel appellant).

Mevrouw M. C. verklaart dat de heer P. D. het werkgeversgezag uitoefende over de postulanten en dat er op zijn aandringen gebruik werd gemaakt van de postulanten voor commerciële activiteiten van de vzw Paters Augustijnen en de vzw Thagaste - Trefpunt Augustijnen. Ook zij bevestigt dat de werkroosters werden opgesteld op vraag van de heer P. D. Hij was het die de werkopdrachten gaf en controle uitoefende op de werkzaamheden van de postulanten. Hij behandelde hen, naar haar oordeel, zoals ten tijde van de slavernij (stuk 1.23, bundel appellant).

Volgens de heer E. H., een augustijnenbroeder, oefende de heer P. D. het werkgeversgezag uit over de postulanten. Hij gaf hen opdrachten die ze blindelings moesten uitvoeren. De

heer P. D. had geen respect voor hen. Hij was zeer dominant en behandelde hen “*net als honden*”. Hij aanzag hen “*als een soort boy*” (stuk 1.24, bundel appellants).

V.11.4.

Uit de bovenstaande overwegingen blijkt dat de postulanten zeer beperkt waren in de vrijheid van de organisatie van de werktijd en van het werk. Daarnaast is duidelijk dat de heer P. D., als prior en voorzitter van de vzw Paters Augustijnen, de mogelijkheid had om hiërarchische controle en gezag uit te oefenen op de postulanten tijdens hun gehele verblijf in het Sint-Stefanus klooster te Gent.

In die zin bestaat er, gedurende hun gehele verblijf in het Sint-Stefanus klooster te Gent, een band van ondergeschiktheid (een gezagsverhouding) tussen de vzw Paters Augustijnen en de postulanten.

V.12.

Het arbeidshof besluit, op basis van alle voorgaande overwegingen, dat alle postulanten agrarische arbeid hebben verricht tegen een vergoeding (loon) in een verhouding van ondergeschiktheid aan of onder gezag van de vzw Paters Augustijnen.

Voor alle postulanten is, tijdens hun corresponderende periode van tewerkstelling, voldaan aan alle constitutieve elementen van een arbeidsovereenkomst, m.n. overeenkomst, arbeid, loon en gezag.

Het staat derhalve vast dat er een (mondelinge) arbeidsovereenkomst is ontstaan tussen de vzw Paters Augustijnen en de hiernavolgende postulanten, tijdens hun respectievelijke perioden van tewerkstelling:

Naam	Periode
E. O.	van 1 juli 2012 t.e.m. 30 april 2013
B. R.	van 1 september 2010 t.e.m. 30 juni 2012
D. D.	van 1 maart 2012 t.e.m. 31 augustus 2012
J. M.	van 1 december 2010 t.e.m. 1 december 2012 (tijdens schoolvakanties)
H. H.	van 1 mei 2009 t.e.m. 28 juni 2012
Y. H.	van 1 juli 2011 t.e.m. 18 september 2013
B. P.	van 2 juli 2012 t.e.m. 31 mei 2013
G. B.	van 11 juli 2010 t.e.m. 30 juni 2012
G. A.	van 21 april 2009 t.e.m. 31 juli 2010

D. M.	van 18 juni 2011 t.e.m. 14 juni 2012
B. G. C.	van 1 juli 2012 t.e.m. 30 april 2014
S. G. H.	van 11 december 2009 t.e.m. 30 juni 2012
K. M. A.	van 24 mei 2012 t.e.m. 24 april 2013
R. A.	van 1 juli 2010 t.e.m. 30 juni 2012
M. A.	van 6 januari 2010 t.e.m. 26 november 2012

In die zin heeft de RSZ de voornoemde postulanten, voor wat hun respectievelijke perioden van tewerkstelling betreft, terecht onderworpen aan het stelsel van de sociale zekerheid voor werknemers in toepassing van de RSZ-wet van 27 juni 1969.

V.13.

Artikel 22 van de RSZ-wet van 27 juni 1969 stelt dat wanneer geen dan wel een onvolledige of onjuiste aangifte is gedaan, de RSZ ambtshalve het bedrag bepaalt van de verschuldigde bijdragen aan de hand van alle reeds voorhanden gegevens, of na alle daartoe nuttig geachte inlichtingen te hebben ingewonnen bij de werkgever (of de curator), die verplicht is ze te verstrekken.

Verder bepaalt artikel 22bis van de RSZ-wet dat als er geen gegevens bekend zijn over de lonen, de RSZ zich zal baseren op de voor elke bedrijfstak of categorie van werknemers bij collectieve arbeidsovereenkomst vastgestelde minimumlonen; wanneer het echter onmogelijk is het bedrag van de door de werkgever verschuldigde bijdragen hetzij in zijn totaliteit hetzij individueel per werknemer, vast te stellen, dan wordt dit bedrag door de RSZ globaal bepaald op basis van alle inlichtingen ingewonnen door de ambtenaren en beambten belast met het toezicht op de uitvoering van deze wet en haar uitvoeringsbesluiten, zelfs wanneer de identiteit of het juist aantal van de tewerkgestelde werknemers niet gekend is.

Het was de RSZ *in casu* niet mogelijk de exacte arbeidsdagen en werkuren van de postulanten te bepalen, zodat de RSZ conform de artikelen 22 en 22bis van de RSZ-wet een raming heeft gemaakt op basis van de verklaringen van de postulanten. Bij deze raming werd uitgegaan van een deeltijdse tewerkstelling rekening houdende met de lessen die de postulanten konden volgen. Tijdens en na de lessen, alsook tijdens de weekends en de vakanties moesten de postulanten dezelfde arbeid voltijds verrichten.

Het arbeidshof kan zich, op grond van de hiernavolgende bronnen, vinden in de door de RSZ opgemaakte raming van de arbeidsdagen en werkuren van de postulanten:

- de verklaringen van de postulanten, met hun eigen raming van hun arbeidstijd (stukken 1.1 – 1.27, bundel appellant);
- de overzichten van de reservaties, de richtlijnen over de dagelijkse taken (to-do-lijsten) en de wekelijkse werkroosters (stukken 1.19, bundel appellant);
- de verklaringen van diverse getuigen (stukken 1.20 -1.26, bundel appellant);
- de verklaring van de heer P. D. waarin hij stelt dat de postulanten, vooral in de beginjaren, veel werden ingezet voor allerlei arbeid (stuk 1.26, bundel appellant);
- de vele klachten over de lange arbeidsdagen, mensenhandel, uitbuiting en slavernij (stukken 1.1 – 1.27, bundel appellant);
- het onderzoeksverslag van de voormalige sociale inspectie van de regio Oost-Vlaanderen van 20 november 2017 (stuk 1, bundel appellant).

Het loon dat in rekening werd gebracht bij de berekening van de sociale bijdragen is het minimumloon in het paritair comité 329.1, categorie L4 – onderhoudspersoneel (stuk 2, bundel appellant).

De vzw Paters Augustijnen voert geen betwisting over de raming die de RSZ heeft opgemaakt van de arbeidsdagen en werkuren van de postulanten.

V.14.

Het bericht van wijziging der bijdragen van 22 maart 2018 t.w.v. 157.858,34 euro wordt cijfermatig niet betwist door de vzw Paters Augustijnen (stuk 1, bundel geïntimeerde).

De RSZ is wettelijk gerechtigd op bijdrageopslagen, vergoedingen en interesten bij laattijdige betaling (artikelen 54 tot 56 van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969; S. Renette, H. Van Rompaey, *De inning en invordering van sociale zekerheidsbijdragen door de RSZ*, Larcier, Gent, 2017, 123-132).

De vzw Paters Augustijnen betaalde, volgens de RSZ, op 9 mei 2018 respectievelijk 155.992,34 euro en 1.866 euro aan bijdragen en forfaitaire vergoedingen aan de RSZ.

Op 18 augustus 2020 sloot de RSZ het rekeninguittreksel af voor een bedrag van 79.156,44 euro (stuk 4, bundel appellant).

Hierbij werd rekening gehouden met de door de vzw Paters Augustijnen betaalde bijdragen en forfaitaire vergoedingen voor de periode van het tweede kwartaal 2009 t.e.m. het eerste kwartaal 2015 t.w.v. 155.992,34 euro (bijdragen) en 1.866 euro (vergoedingen).

Deze bedragen werden in mindering gebracht.

Het rekeninguittreksel van 18 augustus 2020 bevat alleen nog de verschuldigde bijdrageopslagen en interesten tot 9 mei 2018, zijnde de datum waarop de vzw Paters Augustijnen het bedrag van 157.858,34 euro onder voorbehoud heeft betaald (stuk 4, bundel appellants).

Het gevorderde bedrag van 79.156,44 euro komt correct voor, temeer de vzw Paters Augustijnen geen cijfermatig betwisting voert.

In die zin komt de vordering van de RSZ t.w.v. 79.156,44 euro gegrond voor.

V.15.

De door de RSZ gehanteerde verjaringstermijn van zeven jaar, zoals op het ogenblik van de feiten voorzien in artikel 42 van de RSZ-wet, wordt terecht niet betwist.

V.16.

Het arbeidshof concludeert, op basis van alle voorgaande overwegingen, het volgende:

- het hoger beroep is gegrond;
- het vonnis van de vijfde kamer van de Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel van 2 juni 2023, met het algemeen rolnummer 21/490/A, wordt in al zijn onderdelen hervormd, behalve wat de ontvankelijkheid van de vorderingen betreft;
- de beslissing van de RSZ van 5 maart 2018 wordt bevestigd;
- de initiële vordering van de vzw Paters Augustijnen is ongegrond.
- de initiële tegenvordering van de RSZ is gegrond;

V.17.

Tussen de partijen bestaat nog discussie over de kosten van de procedure in beide aanleggen.

Artikel 1017, tweede lid, Ger.W. is niet van toepassing op de RSZ voor vorderingen ingesteld door of tegen een bijdrageplichtige werkgever (Cass. 9 mei 1983, *Arr.Cass.*, 1982-83, 1116; Cass., 26 september 1973, *Arr.Cass.*, 1974, 95).

De vzw Paters Augustijnen treedt op in haar hoedanigheid van bijdrageplichtige werkgever en niet in deze van sociaal verzekerde of gerechtigde, zodat artikel 1017, tweede lid, Ger.W. geen uitwerking krijgt (Cass. 18 oktober 1999, *Arr.Cass.*, 1999, 538).

De vzw Paters Augustijnen moet, als in het ongelijk gestelde partij, worden veroordeeld tot de kosten van de procedure in beide aanleggen (artikel 1017, eerste lid, Ger.W.).

De kosten van de procedure worden opgesomd in artikel 1018 Ger.W.

De rechtsplegingsvergoeding is verschuldigd op grond van artikel 1022 Ger.W. en moet worden bepaald volgens artikel 2 van het koninklijk besluit van 26 oktober 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding.

Er wordt één rechtsplegingsvergoeding toegekend per aanleg en per gerechtelijke band. Deze wordt berekend op basis van het bedrag van de hoofdvordering (Cass., 10 januari 2011, *RW*, 2010-11, 1057).

De appelrechter moet zich, voor wat betreft de begroting van de (geïndexeerde) rechtsplegingsvergoeding voor de procedure in eerste aanleg, plaatsen op de datum van de uitspraak van de eerste rechter (Cass., 1 maart 2019, C.18.0219.N, www.juportal.be).

Het bedrag van de rechtsplegingsvergoeding in graad van beroep wordt bepaald door het bedrag van de vordering of van het verweer zoals omschreven in de beroepsakte, of, in geval van wijziging van de vordering in de loop van de aanleg, het bedrag van de vordering zoals dit in de laatste conclusie in die aanleg wordt gevorderd (B. Van den Bergh, S. Sobrie, *De rechtsplegingsvergoeding in al zijn facetten*, Wolters-Kluwer, Mechelen, 2016, 127).

De vordering is in geld waardeerbaar (100.000,01 tot 250.000 euro).

De rechtsplegingsvergoedingen zijn het laatst geïndexeerd op 1 juni 2021, 1 april 2022 en 1 november 2022.

De indexatie is met onmiddellijke ingang van toepassing op de hangende gedingen (B. Van den Bergh S. Sobrie, *Wie zal dat betalen...? De rechtsplegingsvergoeding ont(k)leed*, Wolters Kluwer, Mechelen, 2021, 12-13).

De rechter moet, nu geen procedureakkoord noch een verzoek tot afwijking van het basisbedrag van de rechtsplegingsvergoeding voorligt, ambtshalve het correcte bedrag van

de rechtsplegingsvergoeding bepalen met toepassing van de bepalingen van het koninklijk besluit van 26 oktober 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding (Cass., 13 januari 2023, C.22.0158.N, www.juportal.be).

De rechtsplegingsvergoedingen worden vereffend op 7.500 euro in graad van eerste aanleg en op 7.500 euro in graad van hoger beroep.

BESLISSING

Het arbeidshof,

- verklaart het hoger beroep ontvankelijk en gegrond;
- verklaart het incidenteel beroep onontvankelijk;
- hervormt het vonnis van de vijfde kamer van de Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel van 2 juni 2023, met het algemeen rolnummer 21/490/A, in al zijn onderdelen, behalve wat de ontvankelijkheid van de vorderingen betreft;

Het arbeidshof oordeelt opnieuw en,

- bevestigt de beslissing van de RSZ van 5 maart 2018, met kenmerk ADIII/K5/0719729-32/BA, waarin wordt beslist tot ambtshalve aangifte van de prestaties en lonen van de erin opgesomde personen voor hun respectievelijke perioden van tewerkstelling;
- verklaart de vordering van de vzw Paters Augustijnen ongegrond;
- verklaart de vordering van de RSZ gegrond;
- veroordeelt de vzw Paters Augustijnen om aan de RSZ te betalen de som van 79.156,44 euro aan bijdrageopslagen en interesten voor de periode van het tweede kwartaal 2009 t.e.m. het eerste kwartaal 2015 conform het rekeninguittreksel van 18 augustus 2020.
- verwijst de vzw Paters Augustijnen tot de kosten van de procedure in beide aanleggen, als bedoeld in artikel 1018 Ger.W., met inbegrip van de bijdragen voor het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand van 20 euro in graad van eerste aanleg en 24 euro in graad van hoger beroep;

- vereffent de kosten van de procedure in beide aanleggen aan de zijde van de RSZ op een rechtsplegingsvergoeding van 7.500 euro in graad van eerste aanleg, een bijdrage (in hoger beroep) voor het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand van 24 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 7.500 euro in graad van hoger beroep.

Dit arrest wordt gewezen en ondertekend door:

- B. D., raadsheer m.o.,
- J. B., raadsheer in sociale zaken, werkgever,
- S. L., raadsheer in sociale zaken, werknemer-bediende,

met bijstand van I. M., griffier,

I. M., S. L., J. B., B. D.

en uitgesproken op de openbare zitting van 20 juni 2024 van de zevende kamer waar aanwezig waren:

- B. D., raadsheer m.o.,
- I. M., griffier.

I. M.

B. D.